

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή ΙΙΙ (2025)

ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

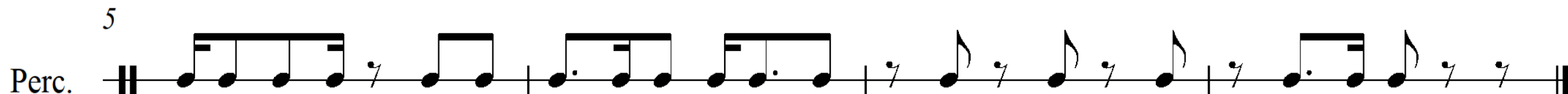
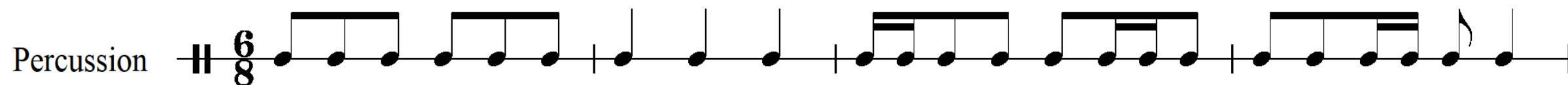
Μάθημα 3^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α.Ρυθμός:
Άσκηση ρυθμικού σολφέζ
(«Άσκηση Ακοής», σελ.47)

 = 60

Ρυθμικό σολφέζ

1β.Ρυθμός:
Πεντάηχα (ομαδοποιήσεις: 3+2, 2+3)

3.3 Σύνθετα Μέτρα αποτελούμενα από ομάδες 2 και 3
αξιών.

3.3.1 Βασικά Σχήματα

The image displays musical notation for compound meters, specifically focusing on the 1, 6, and 12 measures. The notation is presented in four staves, each representing a different measure. The first staff is labeled '1' and shows a 5/16 time signature. The second staff is labeled '6' and shows a 5/16 time signature with the instruction 'in 2'. The third staff is labeled '12' and shows a 5/16 time signature. The notation includes various groupings of 2 and 3 beats, indicated by brackets and the labels '(2+3)' and '(3+2)'. The measures are numbered 1 through 12, with the first measure being a 5/16 measure and the subsequent measures being 6/16 measures.

1 $\frac{5}{16}$ (2+3) 2 3

4 5 6 7

6 $\frac{5}{16}$ in 2 (3+2) 2 3 4

5 6 7 8

9 10 11 12

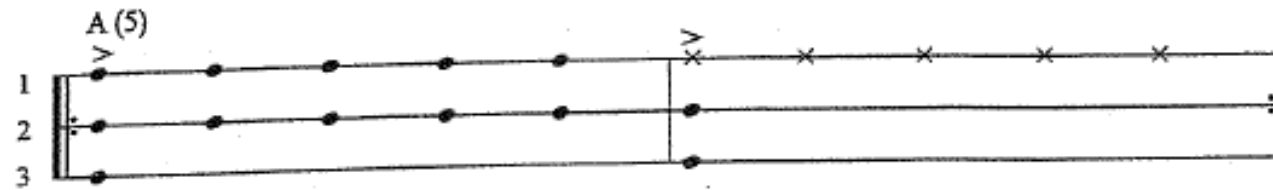
1γ.Ρυθμός:
Πεντάηχα

[takita-taka, taka-takita / τατιτι-τατι, τατι-τατιτι / takadimiti / ντο-ρε-μι-φα-σολ]

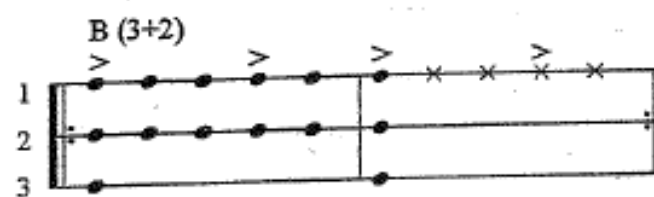
5.1 Πενταμερείς ρυθμοί σε κανονική σημειογραφία και
Πεντάηχα (5, 3+2, 2+3)

5.1.1 Βασικά σχήματα

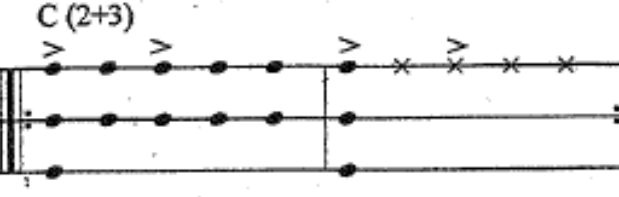
A (5)

B (3+2)

C (2+3)

18.Ρυθμός:
Πεντάηχα
(τακιτα-τακα,
τατιτι-τατι,
takadimiti,
ντορεμιφασολ)

133 in 2

5 2 3 4 5 6

134 in 2

2 3 4 5 6

135 in 1

5:6 5:6 5:6 5:6 2 3 4 5 6

Πεντάηχα – Μοτίβα που βασιζονται στο πεντάηχο
Ρυθμικό σολφέζ (Tempo: παλμός στο 47 περίπου)

Πεντάηχα – Μοτίβα που βασιζονται στο πεντάηχο
Ρυθμικό σολφέζ (Tempo: παλμός στο 47 περίπου)

136

in 3
(3+2)

The musical score for exercise 136 consists of two staves. The top staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/2 time signature. Above the staff, the text 'in 3' and '(3+2)' is written. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with several measures containing beamed sixteenth notes. Accents (>) are placed over specific notes in the first, second, and fourth measures. A fermata is placed over the final note of the first staff. The bottom staff continues the melody, also featuring beamed sixteenth notes and accents. A fermata is placed over the final note of the second staff. The exercise is numbered '136' at the beginning.

[illegible]

2. Σι χρωματική κλίμακα σε τμήματα (Βλ. «Άσκηση Ακοής», σελ.3)

Ανιούσα κίνηση:

1 3 1# 2#

3 5 4#

5 6 5#

6 1 6#

Κατιούσα κίνηση:

1 6 7b

6 5 6b

5 3 5b

3 1 3b 2b

3α Μελωδικό dictée
(Βλ. «Άσκηση Ακοής», σελ.10, μελωδία 1)

Bach Invention No.6
(αρχική τονικότητα: Μι+)

3β. Μελωδικό dictée
(Βλ. «Άσκηση Ακοής», σελ.7, μελωδία 11)

Bach Invention No.6
(αρχική τονικότητα: Μi+)

4β. Beethoven, *15 Variationen (mit Fuge)*, Op.35 (από το 2^ο μάθημα) – Τραγούδι
(«Άσκηση Ακοής», σελ.5)

Allegretto vivace

Beethoven,
15 Variationen mit Fuge, "Eroica", Op.35

6#

p

5#

4#

9

1#

1#

1#

poco adagio

5#

7

4γ. Ακουστική αναγνώριση και καταγραφή τού μπάσου για το θέμα των 15 Variationen (από το 2^ο μάθημα)

Beethoven,
15 Variationen mit Fuge, "Eroica", Op.35

Allegretto vivace

6#

p

5#

4#

9

1#

1#

1#

5#

poco adagio

48.Ο μπάσος του θέματος των 15 Variationen
(«Άσκηση Ακοής», σελ.10)

Beethoven,
15 Variationen mit Fuge, "Eroica", Op.35

Allegretto vivace

6# 5 4

p

p

I V V⁷ I I V⁶ I V⁶/ii ii I vii⁷/V V⁶₄ ⁵₃

9

Tempo I

poco adagio

f *p*

1 1 1 5

V V I⁶ ii⁶ V⁶₄ ⁵₃ I

5α. Αρμονία («Άσκηση Ακοής», σελ.21)

1.

Exercise 1, measures 1-6. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 4/4. The notes are: Measure 1: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 2: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 3: E4 (bass), A4 (treble); Measure 4: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 5: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 6: E4 (bass), A4 (treble). The chords are labeled: I, ii, V, I, ii, (V)⁷ V. A blue 4# is written above the treble staff in measure 5.

3.

Exercise 3, measures 1-4. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 4/4. The notes are: Measure 1: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 2: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 3: E4 (bass), A4 (treble); Measure 4: C4 (bass), F#4 (treble). The chords are labeled: I, vi, I, (V), vi. A blue 5# is written above the treble staff in measure 3.

2.

Exercise 2, measures 1-6. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 4/4. The notes are: Measure 1: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 2: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 3: E4 (bass), A4 (treble); Measure 4: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 5: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 6: E4 (bass), A4 (treble). The chords are labeled: I, ii, V⁶, I, I, (V)⁶, ii, V⁶, I. A blue 1# is written above the treble staff in measure 5.

4.

Exercise 4, measures 1-5. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 4/4. The notes are: Measure 1: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 2: D4 (bass), G#4 (treble); Measure 3: E4 (bass), A4 (treble); Measure 4: C4 (bass), F#4 (treble); Measure 5: D4 (bass), G#4 (treble). The chords are labeled: I, V, I, IV, I, V, I, (V)⁷, IV. A blue 7b is written below the bass staff in measure 4.

5β. Αρμονία («Άσκηση Ακοής», σελ.21)

5.

i III i vii^{°7} i (V) III

https://www.youtube.com/watch?v=VHRdFIo_Yw&ab_channel=LeLutind%27Ecouves

(Corelli – La Follia):

(Τονικοποίηση βαθμίδας);
Πτώση στο τέλος;

https://www.youtube.com/watch?v=WYeDsa4Tw0c&t=20s&ab_channel=Makmian

(Vangelis - Conquest of paradise)

6.

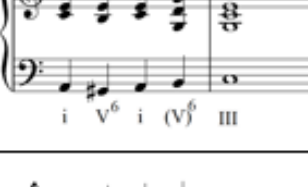
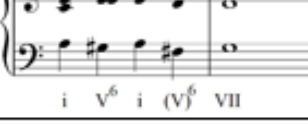
7.

i VII i V⁶ i⁶ (V)⁶ VII

i III i V⁶ i (V)⁶ III

58.Αρμονία:

Πίνακας με τονικοποιήσεις βαθμίδων
Μελέτη του πίνακα, και τραγούδι κάθε
διαδοχής στην πιο στοιχειώδη της μορφή
(τελευταία στήλη)
(«Άσκηση Ακοής», σελ.22)

Φαινόμενο	Μουσικό παράδειγμα	Συγχορδία που λειτουργεί ως (V) για την τονικοποιημένη βαθμίδα	Βαθμίδα που λειτουργεί ως προσαγωγέας (& άλλες)	Τραγούδι της διαδοχής στην πιο στοιχειώδη της μορφή
(V) V (Σε Μσιζονα)		ii→II⇒V	4#	Ντο-μι-σολ ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε
(V) ii (Σε Μσιζονα)		vi→VI⇒ii	1#	Ντο-μι-σολ ↓ Λα-ντο#-μι ↓ Ρε-φα-λα
(V) vi (Σε Μσιζονα)		iii→III⇒vi	5#	Ντο-μι-σολ ↓ Μι-σολ#-σι ↓ Λα-ντο-μι
(V) IV (Σε Μσιζονα)		I→I7b⇒IV	3 (και 7b)	Ντο-μι-σολ ↓ Ντο-μι-σολ-σιb ↓ Φα-λα-ντο
(V) III (Σε Ελάσσονα)		vii→ [♯] VII⇒III	2 (και 7 [♯])	Λα-ντο-μι ↓ Σολ-σι-ρε ↓ Ντο-μι-σολ
(V) VII (Σε Ελάσσονα)		iv→IV⇒ [♯] VII	6#	Λα-ντο-μι ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε

6α.Μελωδία για prima vista – («Άσκηση Ακοής», σελ.6)

Τραγουδήστε την παρακάτω μελωδία του Beethoven. Προτεινόμενη προετοιμασία:

- Ρυθμική απαγγελία
- Τραγούδι κλίμακας
- Τραγούδι μεμονωμένων βαθμίδων της κλίμακας, και
- Τραγούδι τυχόν αλλοιωμένων νοτών που περιέχονται στη μελωδία

Τραγουδώντας, παρατηρήστε ποιά βαθμίδα τονικοποιείται. Γενικά η αίσθηση της αρμονίας θα βοηθήσει και στην απόδοση της μελωδίας.

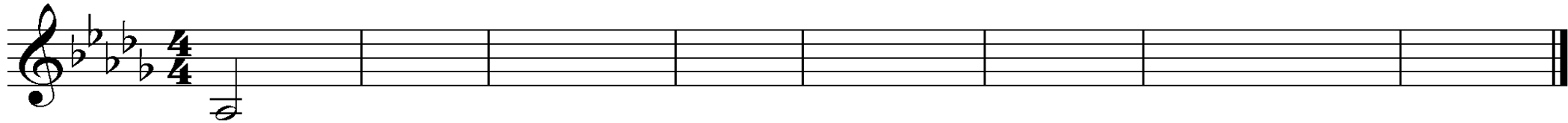
95. *Adagio un poco mosso* Beethoven: Piano Concerto No. 5 ("Emperor"), II

6β.Μελωδικό dictée
(ποιά βαθμίδα τονικοποιείται στιγμιαία;)

Moderato cantabile

F.Chopin,
Fantasia-Impromptu,
C#minor, Op.66

7.Αρμονικό dictée

Δίνονται 8 μέτρα αρμονικής διαδοχής. Η διαδοχή ξεκινά στη φα# ελάσσονα (τονική i: φα#), και στο 2^ο μέτρο περνάει στη λα μείζονα (νέα τονική I: λα). Παραμένει στη λα για το μεγαλύτερο μέρος της διαδοχής. Ακούστε τη διαδοχή (ο παλμός του τετάρτου δίνεται στην αρχή), και:

- Παρατηρήστε σε ποιο σημείο επανέρχεται η τονική φα#
- Συμπληρώστε τις εξωτερικές φωνές μπάσο-σοπράνο
- Συμπληρώστε τις αρμονικές βαθμίδες κάτω από τον μπάσο (σύμφωνα με την αντίστοιχη τονική κάθε φορά, φα# ή λα)
- Ονομάστε την πτώση στο τέλος της διαδοχής

Αρμονική Ακολουθία
(ακουστική αναγνώριση & καταγραφή)

1 2 3 4

f#min. Amaj.

i III=I I _____

5 6 7 8

I

Είδος πτώσης:

Ως το επόμενο μάθημα:

- **1.Ρυθμικό σολφέζ:** τις ασκήσεις Boettger 136, 137 (διαφάνεια 1ε).
- **2.Τραγούδι χρωματικής κλίμακας:** Τραγουδήστε, με προσοχή και ακρίβεια, τη ρε χρωματική κλίμακα με τις ‘Αλλοιωμένες βαθμίδες ως εναρμόνιες νότες’ («Άσκηση Ακοής», σελ.4 – δίνεται ηχογραφημένη*)
- **3.Τονικοποιημένες βαθμίδες:** Ακούστε ή παίζτε τις διαδοχές (2.1) στη σελ.21 των σημειώσεων «Άσκηση Ακοής», τραγουδώντας την φωνή που έχει την αλλοίωση (οι διαδοχές δίνονται ηχογραφημένες*). Μελετήστε τον πίνακα της σελ.22 (διαφάνεια 5δ) που συνοψίζει τις τονικοποιήσεις που εξασκήσαμε, και τραγουδήστε την τελευταία στήλη του.
- **4.Μελωδική *prima vista*:** Τραγουδήστε το μελωδικό απόσπασμα του Beethoven διαφάνεια 6α).
- **5.Μελωδικό dictée:** Συμπληρώστε τη μελωδία στη διαφάνεια 6β πιο πάνω (δίνεται ηχογραφημένη*). Η λύση δίνεται στις σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.6 (μελωδία 3).
- **6.Αρμονικό dictée:** Συμπληρώστε την άσκηση του αρμονικού dictée στη διαφάνεια 7 πιο πάνω (δίνεται ηχογραφημένη*). Η λύση δίνεται στην σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.36 (διαδοχή 2).

*Για το ηχογραφημένο υλικό του μαθήματος, πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > (ii)Ηχητικά αρχεία μαθημάτων > Ηχητικά αρχεία Άσκ.Ακ.III - Μάθημα 03ο.zip

Είναι λάθος να νομίζουμε ότι το παρελθόν είναι νεκρό.
Κάθε τί που συνέβη οποτεδήποτε μέσα στον χρόνο έχει επίδραση μέχρι αυτήν τη στιγμή.
(*Will Durant*, Αμερικανός ιστορικός & φιλόσοφος, 1885-1981)

Ἐμφυτος πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ τῆς ἐλευθερίας πόθος.
Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς, Αρχαίος Έλληνας ιστοριογράφος, 1ος αιώνας π.Χ.,

Une Allée du jardin de Monet, Giverny (1902)
by [Claude Monet](#).